

2020/2126(INI)

13.01.2022

LAUSUNTO

maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

monivuotisesta rahoituskehyksestä 2021–2027: harvainvaltaisten rakenteiden torjuminen, EU:n varojen suojeleminen petoksilta ja eturistiriidat (2020/2126(INI))

Valmistelija: Attila Ara-Kovács

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

Talousarvio, joka edistää maatalousalan yleistä etua

1. korostaa, että yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) varat muodostavat noin 31 prosenttia EU:n vuosien 2021–2027 talousarviosta ja että siksi on entistä suurempi velvollisuus suojella niitä kaikenlaiselta väärinkäytöltä ja korruptiolta sekä kaikilta eturistiriidoilta, sillä ne huonontavat julkisesta politiikasta syntyvää mielikuvaa ja vahingoittavat tämän talousarvion rahoittamiseen osallistuvien EU:n kansalaisten etuja; korostaa, että asianmukaisesti käytettyinä näillä varoilla tuetaan voimakkaasti unionin elintarviketuotantoa; toistaa, että komissio ja jäsenvaltiot ovat yhdessä vastuussa varojen täytäntöönpanosta, hallinnoinnista ja asianmukaisesta käytöstä; toteaa lisäksi, että ”Luonnonvarat”-otsakkeen virhetaso on nyt vakiintunut alle kahteen prosenttiin ja että suorien tukien virhetaso on huomattavasti tätä alhaisempi;

Raportointi- ja valvontajärjestelmien yhteentoimivuus

2. panee tyytyväisenä merkille talousarvion valvontavaliokunnan tilaaman tutkimuksen ”The Largest 50 Beneficiaries in each EU Member State of CAP and Cohesion Funds” (YMP:n ja koheesiorahaston varojen 50 suurinta edunsaajaa kussakin jäsenvaltiossa) ja korostaa, että on tärkeää lujittaa, virtaviivaistaa ja yhdenmukaistaa EU:n raportointijärjestelmiä, myös EU:n tason yhteisten tietokantojen avulla sekä varmistamalla niiden keskinäinen yhteentoimivuus, jotta saatavilla on dataa ja tietoa omistusrakenteiden todentamiseksi ja vertailemiseksi jäsenvaltioiden välillä; korostaa myös, että YMP:n ja koheesiopolitiikan varoja koskevien raportointijärjestelmien olisi sisällettävä tietoa lopullisista tuensaajista, jotta varoista kirjattuja tietoja voidaan analysoida; katsoo, että tätä varten olisi yhdenmukaistettava julkistamisvaatimukset sekä käytettävä avointa dataa koskevien vaatimusten mukaisia tietomuotoja ja määriteltävä niille indikaattorit, joilla lopulliset tuensaajat, emoyhtiörakenteet sekä tosiasialliset omistajat ja edunsaajat voitaisiin tunnistaa kansallisissa ja EU:n tason tietokannoissa; katsoo, että suurempi avoimuus on petosten ja eturistiriitojen havaitsemisen kannalta ratkaiseva tekijä; vaatii siksi jäsenvaltioita julkistamaan nämä tiedot yhtenäisessä koneluettavassa muodossa ja varmistamaan tietojärjestelmien yhteentoimivuuden; kehottaa jäsenvaltioita parantamaan keskinäistä yhteistyötään tässä asiassa;
3. kannustaa jäsenvaltioita tukemaan maanomistusoikeutta koskevien järjestelmien yhteentoimivuutta, viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmää, eläinten tunnistamista ja yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän vertailukelpoisuutta, jotta lisätään avoimuutta lopullisista tuensaajista ja salatuista emoyhtiöistä, joilla on tytäryhtiöitä eri jäsenvaltioissa, ja siten helpotetaan ja parannetaan todentamisprosessia;

YMP:n ensimmäiseen pilariin kuuluvat toimenpiteet

- paneer merkille uudessa YMP:ssä olevan aktiiviviljelijöiden EU:n laajuisen määritelmän, jonka tarkoituksena on estää yksityishenkilöitä ja yrityksiä saamasta tukea YMP:stä silloin, kun niiden liiketoiminta ei ole maataloustoimintaa tai on sitä vain vähäisessä määrin; korostaa kuitenkin, ettei harvainvaltaisten rakenteiden torjunnassa ole tähän mennessä edistytty riittävästi; korostaa tässä yhteydessä, että vaikka unionin tuloihin ja menoihin liittyvien petos- ja sääntöjenvastaisuustapausten määrä on vähentynyt viime vuosina, tarvitaan lisätoimia, jotta voidaan estää oligarkkeja käyttämästä väärin YMP-rahoitusjärjestelmää; toteaa, että tilanne johtuu suurelta osin tietojen vähäisestä avoimuudesta, joka koskee kaikkia YMP:n talousarviovarojen lopullisia saajia; on tyytyväinen parlamentin ehdotukseen siitä, että YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta annettuun asetukseen lisättäisiin jäsenvaltioille uusi velvoite kerätä ja julkistaa vuodesta 2023 alkaen tunnistetiedot sellaisista edunsaajaryhmistä, emoyhtiöt mukaan lukien, jotka omistavat YMP:stä tuettua maatalousmaata; painottaa, että unionin ja sen jäsenvaltioiden ensisijaisena tavoitteena olisi edelleen oltava unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja unionin uskottavuuden ja puolueettomuuden säilyttäminen ohjelmiin liittyvissä menoissa;

Uudelleenjako ja tukikatto

- korostaa tarvetta parantaa pienten ja suurten edunsaajien välistä tasapainoa ja varmistaa tuen parempi kohdentaminen jäsenvaltioiden tasolla kiinnittäen erityistä huomiota nuoriin viljelijöihin; toteaa, että yksi YMP:n päätavoitteista on hyödyttää ja tukea niitä, jotka viljelevät maata, ja pitää valitettavana, että tässä on vielä paljon parantamisen varaa; kehottaa siksi jäsenvaltioita käyttämään erilaisia uudelleenjakovälineitä (myös tukikattoa) siihen, että varat voidaan jakaa oikeudenmukaisemmin, ja menemään tässä niiden vähimmäisvaatimuksia pidemmälle; pitää valitettavana, että tukikatto on uudessa YMP:ssä edelleen vapaaehtoinen, ja kannustaa jäsenvaltioita soveltamaan suoriin tukiin tukikattosäännöksiä, myös emoyhtiörakenteiden tasolla; muistuttaa, että YMP:n tukea olisi annettava aktiiviviljelijöille;
- muistuttaa, että maatilojen rakenteissa on suuria eroja jäsenvaltioiden välillä, minkä vuoksi jäsenvaltioilla on YMP:n puitteissa käytettävissään monenlaisia vapaaehtoisia toimenpiteitä tukien uudelleenjakamiseksi;

ARACHNE-välineen käytön lisääminen

- toteaa, että ARACHNE on tietojen keräämiseen ja yhdistämiseen (tiedonlouhinta) kehitetty tietotekninen väline, jonka tavoitteena on luoda Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yhteyteen petosriskejä kuvaavat indikaattorit, ja korostaa, että se voisi olla keskeinen väline YMP:n varojen saajia koskevan avoimuuden lisäämisessä; muistuttaa, että ARACHNE-väline ei sovellu vielä täysin kaikkiin YMP:n tukitoimiin ja että komissio esittää vuonna 2025 kertomuksen, jossa arvioidaan sen käyttöä ja yhteentoimivuutta eri kansallisten järjestelmien kanssa siinä tarkoituksessa, että jäsenvaltiot voisivat mahdollisesti laajentaa sen käyttöä; toivoo, että tällä välin tiedonlouhintaa koskeva yhteinen lähestymistapa voitaisiin ulottaa kattamaan myös muut YMP:n menot;
- paneer merkille, että ARACHNE-tiedonkeruuohjelman käyttö on vapaaehtoista ohjelmakauden 2023–2027 alussa, mutta korostaa, että tämä ei ole riittävä; pitää

valitettavana, että ARACHNE-välineen käytön pakollisuutta ei hyväksytty YMP:n uudistuksesta käydyissä neuvotteluissa; toistaa kehotuksensa laajentaa tiedonlouhintaa ja avoimuutta koskevaa lähestymistapaa kaikkiin ensimmäisen ja toisen pilarin maksuihin liittyviin tarkastuksiin ja huomauttaa, että tätä lähestymistapaa käytetään tällä hetkellä ainoastaan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaiseen investointirahoitukseen; korostaa, että ARACHNE-välineestä on tärkeää tehdä pakollinen jäsenvaltioille erityisesti maatalousalan varojen hallinnonin yhteydessä, jotta voidaan lisätä avoimuutta emoyhtiörakenteista ja YMP:n varojen tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista; korostaa lisäksi varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän pakollisen käytön merkitystä YMP:n varojen osalta keinona lisätä veronmaksajien rahojen käyttöön liittyvää avoimuutta ja tehostaa unionin taloudellisten etujen suojaamista; korostaa, että ARACHNE-välineen, varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän sekä toimielinten ja jäsenvaltioiden tietokantojen yhteentoimivuus ja yhdenmukaistaminen ovat ratkaisevan tärkeitä sellaisen tehokkaan tietojenvaihdon varmistamiseksi, jolla pyritään ehkäisemään ja tunnistamaan EU:n talousarvioon vaikuttavia petoksia;

9. kehottaa komissiota luomaan EU:n varojen käytön yhteydessä mahdollisimman pian kattavan ja reaaliaikaisen seurantajärjestelmän, jolla olisi kerättävä tietoa kaikista YMP:n ensimmäisestä ja toisesta pilarista saaduista tuista, mukaan lukien julkisesti saatavilla olevat tiedot yritysten ja tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien välisistä yhteyksistä;

Petosten ehkäisy ja havaitseminen

10. kehottaa komissiota vahvistamaan petosten ehkäisy- ja havaitsemisvalmiuksiaan, muun muassa tehostamaan yksityishenkilöiden ja sidosryhmien raporttien ja ilmoitusten antamista ja kehittämään ja hyödyntämään paremmin petosten havaitsemiseen tarkoitettuja tietoteknisiä välineitä, sekä määräämään ankarampia seuraamuksia niille, jotka käyttävät varoja muihin kuin suunniteltuihin tarkoituksiin; korostaa, että uutta YMP:tä koskevissa neuvotteluissa parlamentti vaati tehokkaita seuranta- ja valvontajärjestelmiä, jotta voidaan ehkäistä EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvia riskejä, joita uuden YMP:n täytäntöönpanomallin käyttöönotosta voisi aiheutua, sillä siinä siirretään EU:n maatalousrahastojen varojen hallintointiin ja valvontaan liittyviä tehtäviä laajamittaisesti unionin tasolta kansallisille viranomaisille; korostaa tässä yhteydessä, että parlamentti on sitoutunut valvomaan komission hyväksymien YMP:n strategiasuunnitelmien täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa ja asettamaan komission vastuuseen sille perussopimuksissa määrättyjen ja lainsäätäjien YMP-asetuksissa säätämien velvoitteiden täyttämisestä;

Petosten ja varojen väärinkäytön torjunnasta vastaavat EU:n elimet

11. suhtautuu myönteisesti Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamiseen ja sen valtuuksiin tutkia EU:n talousarvioon kohdistuvia rikoksia sekä asettaa niiden tekijät syytteeseen ja tuomittaviksi ja katsoo, että se on tärkeä osatekijä petosten ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa EU:ssa; korostaa, että on tärkeää vahvistaa yhteistyötä ja koordinoitua jäsenvaltioiden sekä petosten ja varojen väärinkäytön torjunnasta vastaavien EU:n elinten (Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF), Euroopan tilintarkastustuomioistuim, Eurojust ja EPPO) välillä; kehottaa lisäksi

jäsenvaltioita varmistamaan, että toimivaltaisten kansallisten viranomaisten rahoitus on riittävä ja että niiden henkilöstöllä on asianmukainen koulutus, jotta ne voivat hoitaa tehokkaasti EU:n talousarvion suojaamiseen liittyvät vastuunsa; katsoo, että eturistiriitojen ja petosten torjunta edellyttää paitsi sellaista kattavaa tieto- ja seurantajärjestelmää, jonka avulla on mahdollista saada selkeä ja täsmällinen käsitys YMP:n varojen jakautumisesta, myös OLAFin roolin laajentamista; kehottaa OLAFia lisäämään eturistiriitatapauksiin ja harvainvaltaisten rakenteiden torjuntaan liittyviä toimia ja olemaan entistä valppaampana erityisesti kaikissa niissä jäsenvaltioissa, joissa tällaisia tapauksia havaitaan useammin; painottaa, että tämäntyyppisestä varojen väärinkäytöstä aiheutuu vahinkoa veronmaksajien rahoille ja EU:n taloudellisille eduille; kiittää OLAFia ja Euroopan tilintarkastustuomioistuinta niiden tekemästä työstä; palauttaa mieliin Euroopan oikeusasiamiehen päätöksen (asia 1782/2019/EWM) siitä, että yksittäiset julkiset maksut on voitava yhdistää niihin viljelylohkoihin, joita varten ne on myönnetty, jotta voidaan vähentää mahdollisten petosten ja EU:n varojen väärinkäytön todennäköisyyttä;

12. kehottaa komissiota varmistamaan, että viides rahanpesun vastainen direktiivi pannaan täysimääräisesti ja asianmukaisesti täytäntöön kaikissa jäsenvaltioissa, erityisesti mitä tulee tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin julkisiin rekistereihin ja trustien tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin rekistereihin;
13. palauttaa mieliin asetuksen (EU) N:o 1306/2013 60 artiklan, jolla otetaan käyttöön säännösten kiertämistä koskeva lauseke, ja toteaa, että kyseisellä lausekkeella kielletään luomasta keinotekoisesti edellytyksiä etuuskien saamiseksi;
14. kehottaa hyödyntämään enemmän maan seurannassa ja valvonnassa käytettävää EU:n Copernicus-ohjelmaa epäjohtonmukaisuuksien havaitsemiseksi ilmoitettujen ja tosiasiallisesti viljeltyjen lohkojen välillä;

Eturistiriidat ja maananastus

15. muistuttaa Tšekin pääministerin Andrej Babišin tapauksesta, jonka yhteydessä tilintarkastajat totesivat tämän olevan edelleen Agrofertin tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja ja siksi jäävi, vaikka hän oli siirtänyt Agrofertin kahdelle sijoitusrahastolle helmikuussa 2017;
16. on huolissaan korkealla tasolla esiintyvistä eturistiriitatapauksista ja oligarkkien harjoittamasta maananastuksesta, erityisesti, kun niissä on osallisina valtionjohtoa ja viranomaisia; kehottaa komissiota tässä yhteydessä valvomaan jäsenvaltioita erityisen tarkasti ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan välittömästi toimia, joilla torjutaan maananastusta, sääntöjenvastaisia tarjouskilpailuja tai muita tukien myöntämismenettelyjä sekä EU:n varojen väärinkäyttöä; korostaa, että maananastus ja maanomistuksen keskittyminen ovat käytäntöjä, jotka heikentävät paikallisyhteisöjen taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia, sillä ne vaikeuttavat sukupolvenvaihdosta pakottamalla monet maatilat, lähinnä pientilat, lopettamaan toimintansa ja estävät maan saantia ja uusien maatilojen perustamista; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään välittömästi toimiin ja puuttumaan maananastukseen ja maanomistuksen liialliseen keskittymiseen; kehottaa lisäksi erottamaan toisistaan maananastuksen ja pienten viljelylohkojen yhdistämisen, joka on keino vähentää voimakasta pirstoutumista ja muodostaa

taloudellisesti kannattavia maatalousyksiköitä; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan EU:n varainhoitoasetusta ja erityisesti panemaan täytäntöön eturistiriitoja koskevan 61 artiklan ja soveltamaan sitä kaikkiin EU:n varoista suoritettaviin maksuihin; kehottaa komissiota valvomaan 61 artiklan noudattamista ja arvioimaan eturistiriitojen vaikutusta varojen käyttöön, oligarkkien torjuntaan ja tukien väärinkäyttöön;

17. kehottaa komissiota painottamaan arviointimenettelyissään enemmän poliittista näkökulmaa, erityisesti siltä osin kuin on kyse pyöröovi-ilmiöstä johtuvista mahdollisista eturistiriidoista;

Oikeusvaltioperiaate

18. kehottaa komissiota puuttumaan ripeästi sellaisiin jäsenvaltioissa tapahtuneisiin oikeusvaltioperiaatteen loukkauksiin, jotka uhkaavat vakavasti EU:n varojen oikeudenmukaista, laillista ja puolueetonta jakamista; painottaa oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen ja YMP:n varojen moitteettoman täytäntöönpanon välistä selkeää yhteyttä ja korostaa, että on tärkeää suojata kaikkia EU:n varoja; kehottaa komissiota olemaan erityisen valppaana oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvissä asioissa ja aktivoimaan oikeasuhteisten seuraamusten järjestelmänsä;

Päätöksentekomenettelyn avoimuus

19. korostaa, että täysin avoin päätöksentekoprosessi on tärkeä keino ehkäistä eturistiriitoja; korostaa, että näin ollen unionin suorittamien maksujen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden ratkaisevana edellytyksenä on se, että kaikissa jäsenvaltioissa on käytössä tehokkaat hallinnointi- ja valvontajärjestelmät.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	11.1.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 42 -: 3 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Alin Mituța, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Bronis Ropé, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Eric Andrieu, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Zbigniew Kuźmiuk, Cristina Maestre Martín De Almagro

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

42	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Zbigniew Kuźmiuk, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
The Left	Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropė, Sarah Wiener

3	-
ID	Ivan David, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas

3	0
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca
Renew	Martin Hlaváček

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää